

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
32

RYNEK RZEPAKU

stan i perspektywy

ISSN 1231-269X

**ANALIZY
RYNKOWE**

LISTOPAD 2007

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Rynek oleistych na świecie – *W. Sabarański*
- III. Rynek oleistych w Unii Europejskiej – *E. Rosiak*
- IV. Rynek oleistych w Polsce
  1. Produkcja rzepaku – *E. Rosiak*
  2. Obroty rzepakiem – *E. Rosiak*
  3. Handel zagraniczny oleistymi – *M. Krzemiński*
  4. Przemysł tłuszczowy – *E. Rosiak, M. Wigier*
  5. Ceny detaliczne i spożycie tłuszczów roślinnych – *E. Rosiak*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

dr inż. Ewa Rosiak

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-595

mgr Marcin Krzemiński

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-551

mgr Wojciech Sabarański

• SPARKS POLSKA Sp. z o.o. •

Tel.: (0·prefiks·22) 51-03-646

dr Marek Wigier

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-438

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-440

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 30.10.2007 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w czerwcu 2008 r.

REASUMPCJA

W sezonie 2007/08 światowe zbiory oleistych będą mniejsze niż w sezonie poprzednim (spadek o 3,2% do 391,0 mln ton). Najbardziej zmaleją zbiory soi i słonecznika. Zbiory rzepaku będą większe. Przy niedostatecznej w stosunku do zapotrzebowania podaży oleistych, przewiduje się znaczący wzrost ich cen.

Światowe zbiory rzepaku wzrosną do 49,4 mln ton (o 4,0%). Większe będą u wszystkich jego głównych producentów, z wyjątkiem Chin.

Zbiory rzepaku w UE-27 wzrosły do 17,5 mln ton (o 8,5%). Były one jednakże mniejsze niż oczekiwano, z powodu niekorzystnych warunków pogodowych i w ślad za tym dużego spadku plonów rzepaku. Wzrost zbiorów rzepaku nastąpił we wszystkich krajach Wspólnoty. Mniejsze były tylko w Niemczech.

Tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce były rekordowe. Po raz pierwszy przekroczyły 2 mln ton (wyniosły 2112,6 tys. ton) i były większe o 27,9% od ubiegłorocznych i o 63,0% od średnich zbiorów uzyskanych w ostatnim pięcioleciu. Zadecydował o tym znaczący wzrost areалу uprawy i dobre plony rzepaku.

W pierwszych dwóch miesiącach bieżącego sezonu (lipiec/sierpień) skupiono ok. 1,5 mln ton rzepaku (ok. 69% zbiorów), tj. o 28% więcej niż w tym samym czasie roku poprzedniego. Przeciętna cena skupu wyniosła 952 zł/t i była o ok. 2% wyższa od ubiegłorocznej.

Mimo znaczącego pogorszenia relacji cen rzepak/pszenica, pod zbiory 2008 r. rzepak ozimy zasiano na powierzchni ok. 730–750 tys. ha, tj.

tylko o 2–5% mniejszej w porównaniu z tegoroczną jego powierzchnią koszoną. O relatywnie dużych zasiewach zadecydowały przewidywania wskazujące na utrzymanie się dobrej koniunktury na rynku rzepaku w roku przyszłym, z uwagi na spodziewany rozwój krajowej produkcji biopaliw. Przy niewielkim spadku areálu uprawy i plonach zbliżonych do średnich z ostatnich trzech lat, przyszłoroczne zbiory mogą wynieść ok. 2,0 mln ton i być o ok. 2–7% mniejsze w porównaniu z tegorocznymi.

W sezonie 2007/08 krajowe zasoby rzepaku (produkcja łącznie z zapasami początkowymi) są bardzo wysokie, wynoszą ok. 2,2 mln ton i są niemalże o 1/3 wyższe niż w sezonie poprzednim. Przy tak wysokich zasobach należy spodziewać się wzrostu przerobu rzepaku oraz wzrostu jego eksportu.

W 2007 r. sektor olejarski wyprodukuje ok. 620 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o ponad 3% więcej niż przed rokiem). Produkcja olejów rafinowanych zwiększy się do ok. 475 tys. ton (ok. 5%), a produkcja margaryn do ok. 350 tys. ton (o ok. 2%). Większy wzrost produkcji margaryn będzie możliwy tylko wtedy, gdy nastąpi dalszy rozwój ich eksportu.

W I półroczu 2007 r. sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu tłuszczowego pogorszyła się. Sektor generował mniejsze zyski i obniżył poziom inwestowania. Jego rentowność brutto i netto była znacząco niższa niż w I półroczu 2006 r. i znacząco niższa niż w całym przemyśle spożywczym. Wskaźnik bieżącej płynności finansowej pozostał jednakże na bezpiecznym poziomie, a wartość kapitału obrotowego wzrosła. Sytuacja taka

utrzyma się prawdopodobnie w skali całego 2007 roku.

W I półroczu 2007 r. eksport surowców i produktów oleistych (z wyjątkiem śruty rzepakowej) był większy niż w I półroczu roku poprzedniego, zaś ich import był mniejszy (z wyjątkiem margaryn). Deficyt w handlu zagranicznym oleistymi wyniósł 214 mln EUR i był o 29 mln EUR mniejszy niż w I półroczu 2006 roku. W II półroczu 2007 r., jak i w I półroczu 2008 r. utrzymają się wysokie obroty handlu zagranicznego oleistymi. Przy wyższej dynamice eksportu niż importu, ujemne saldo w tym sektorze w 2007 r. wyniesie ok. 407 mln EUR i będzie o ok. 99 mln EUR niższe niż w roku poprzednim.

W 2007 r. średni poziom cen detalicznych tłuszczów roślinnych będzie o 2–3% wyższy niż w roku poprzednim. W I półroczu 2008 r. przewiduje się przyspieszenie dynamiki wzrostu cen tłuszczów roślinnych, z powodu rosnących kosztów surowców dla przemysłu tłuszczowego (wyższe ceny skupu rzepaku z tegorocznych zbiorów i olejów z importu) oraz spodziewanych w tym czasie znaczących podwyżek cen tłuszczów zwierzęcych.

W 2007 r. spożycie tłuszczów roślinnych będzie niewiele większe niż w roku poprzednim (wzrost o 1% do 20,2 kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca). Spowolnienie dynamiki konsumpcji tłuszczów roślinnych w ostatnich latach wynika głównie ze spadku bezpośrednio ich spożycia w gospodarstwach domowych. W 2008 r. i latach następnych przewiduje się utrzymanie trendu wzrostowego w konsumpcji tłuszczów roślinnych, głównie w wyniku dalszego wzrostu ich zużycia w przemyśle spożywczym i gastronomii.

SUMMARY

In 2007/08 the world harvest of oil plants will decrease as compared to the previous season (drop of 3,2% to 391,0 million tones). The harvest of soya and sunflower will fall the most. The harvest of rape will increase. It is expected that not sufficient supply of oil plants as compared to the demand will result in significant increase of their prices.

The world harvest of rape will increase to 49,4 million tons (of 4,0%). They will be higher for all main producers, excluding China.

The harvest of rape in the UE-27 increased to 17,5 million tons (of 8,5%). However, they were lower as expected due to unfavorable weather conditions and therefore significant drop of harvest of rape. The increase of harvest of rape was observed in all EU countries. They decreased only in Germany.

The harvest of rape this year in Poland was record-breaking. This is the first time that it exceeded 2 million tons (was 2112,6 thousand tons) and was 27,9% higher as compared to the previous year and 63,0% higher as compared to harvest from the last five years. It was the result of significant increase of agricultural area and good quality of crops.

In the first two months of the current season (July/August) 1,5 million tons of rape was purchased (approximately 69% of harvest), i.e. 28% more as compared to the same period of the previous year. The average purchase price amounted to 952 PLN/t and was ca. 2% higher as compared to the previous year.

In spite of significant deterioration of the relation rape/wheat, the winter rape was sown on the area of

ca. 730–750 thousand ha for the crops of 2008, i.e. only 2–5% less as compared to the current year's mowed area. The relatively high sowing was influenced by the expectations showing further development of the rape market in the coming year due to expected development of the biofuels production. Not significant decrease of agricultural area and harvest close to the average of the last three years, the harvest of the coming year may amount to ca. 2,0 million tons and be ca. 2–7% less as compared to the current year's harvest.

In 2007/08 the national resources of rape (production, including initial stock) are very high and amount to ca. 2,2 million tons. They are almost 1/3 higher as compared to the previous season. If the resources remain at such high level, increase in processing and export of rape should be expected.

In 2007 r. the oil sector will produce approximately 620 thousand tons of the raw rape oil (i.e. 3% more as compared to the previous year). The production of refined oils will increase to ca. 475 tons (ca. 5%) and the production of margarines to ca. 350 thousand tons (of ca. 2%). The increase of the production of margarines is possible only if further development of their export will take place.

In the first half of 2007 the economic and financial situation of the fat industry deteriorated. This sector generated lower profits and the level of investment decreased. Its gross and net profitability was significantly lower as compared to the first half of 2006 and significantly lower as compared to the whole of the food industry. However, the current financial liquidity ratio remained at a safe level and the value of the working ca-

pital even increased. This situation will probably not change through all 2007.

In the first half of 2007 the export of raw materials and oil products (excluding the rape sharps) increased as compared to the first half of the previous year. Their import decreased (excluding margarines). Deficit in foreign trade of oil products was 214 million EUR and was 29 million EUR less as compared to the first half of 2006. In the second half of 2007, the same as in the first half of 2008, the foreign trade turnover in oil plants remained at high level. If the higher dynamics of export in relation to import will continue, the negative balance of this sector in 2007 will be 407 million EUR, i.e. approximately 99 million EUR less as compared to the previous year.

In 2007 the average level of detail prices of vegetable fats will be 2–3% higher as compared to the previous year. In the first half of 2008 the acceleration of vegetable fat prices is expected. It is due to the increasing raw material costs for the oil industry (higher purchase prices of rape from current year harvest and of oils from import). Additionally it is also due to the expected increase of prices of animal fats.

In 2007 the consumption of vegetable fats will be only a little higher as compared to the previous year (increase of 1% to 20,2 kg per 1 inhabitant). The decrease of dynamics of consumption of vegetable fats in the last years was mainly due to the decrease in their direct consumption by the households. In 2008 and in the following years it is expected that this growth tendency in vegetable fats consumption will continue, mainly due to further increase of their use by food industry and gastronomy.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek owoców i warzyw (31) • listopad 2007,
2. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (26) • grudzień 2007,
3. Popyt na żywność (8) • grudzień 2007,
4. Rynek cukru (32) • grudzień 2007,
5. Rynek ziemi rolniczej (10) • grudzień 2007,
6. Rynek ryb (8) • grudzień 2007,
7. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (33) • marzec 2008,
8. Rynek pasz (23) • kwiecień 2008,
9. Rynek mleka (34) • kwiecień 2008,
10. Rynek drobiu i jaj (33) • maj 2008,
11. Rynek ziemniaka (33) • maj 2008,
12. Rynek mięsa (34) • maj 2008,
13. Rynek zbóż (34) • czerwiec 2008,
14. Rynek rzepaku (33) • czerwiec 2008.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2007 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks·22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
